

Mjøsenytt

NR. 1 - 2008

Informasjon fra Mjøsen Skog BA

INNHOLD

Kommentar:
Endring

Søknadsplikt
ved veibygging

Som vi sår
skal våre barn høste

Skogfondet
– bruk det!

Leserinnlegg:
*Norsk standard
for skogsdrift*

Sett fra
kvinnesynspunkt:
Kjersti Solberg

Foto: Jon Harby

Frivillig vern

Den 21. desember 2007 vedtok Regjeringen å verne tre skogområder i Lillehammer – Øyerområdet. Frivillig vern-prosesser førte fram og resulterte i Flokoa naturreservat, Gardfesthaugen-Gavåsen naturreservat og Slåseterlia naturreservat.

-Det har vært en lang ferd, men vi er godt fornøyd med den avsluttende prosessen, sier Jon Granheim, styreleder i Øyer Almending.

- Makeskifte var en forutsening for at vi fant løsninger i Flokoa, forteller Hans Bernhard Jahren, Fåberg.

Les mer på side 4 og 5.

Fortsatt høy hogstaktivitet i vintermånedene

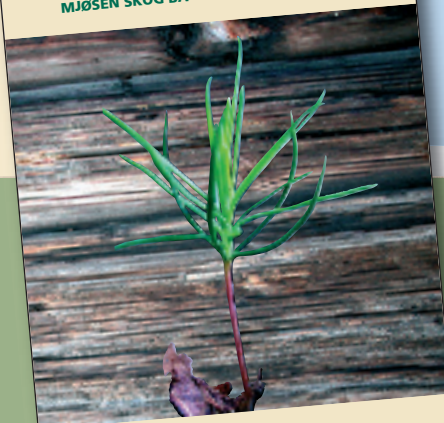
Virkesprisene i vinter er samlet sett fra årsskiftet på samme nivå som siste høst og sammenlignet med samme periode i fjor er de ca 35 – 40 kr/m³ høyere. Selv om vi nå opplever en nedgang i trelastmarkedet, vil det fortsatt være stor etterspørsel etter sagtømmer i Mjøsen. Ut fra inngåtte salgskontrakter for 2008 forventer vi god avsetning gjennom hele året.

Interessen for hogst er stor og det er allerede tegnet virkeskontrakter for vintermånedene som er på samme nivå som siste vinter.

Les mer på side 3.

Årsberetning 2007

MJØSEN SKOG BA

 Mjøsen

Spesialutgave med Mjøsens årsberetning

Mjøsens årsberetning følger med dette nummeret av Mjøsenytt.

Ta med deg årsberetningen og møt opp på skogeierlagenes årsmøter. Skogeierlagets årsmøte er en viktig arena for deg som andelseier. Her kan du møte tillitsvalgte både fra skogeierlaget og Mjøsens styre.

Møt opp og si din mening!

Les mer på siste side.

Jeg har vært så heldig og fått anledning til å følge landbrukspolitikken tett i mange år. Det har vært ført mange store diskusjoner om viktige endringer, både internt og eksternt. Den virkelig store endringen, den som gjør matproduksjonen etterspurt, den som åpner for nye muligheter innen energisegmentet, den som avløser at et presset overskuddsmarked er det som begrenset produksjonen til at tilgangen på arealer er den begrensende faktoren for både produksjon og økonomi – den endringen har latt vente på seg.

Nå ser vi imidlertid et verdensmarked i tydelig endring. Tendensen er klar, i hele verden er det

økende råvareetter-spørsmål som igjen fører til økte priser. Økt kjøpekraft og forbruk - spesielt i Asia, kombinert med økt interesse for å produsere energi på jordbruksarealer, har fått korn og matvareprisene til å stige raskere enn de fleste har forutsett. Kunnskapen om klimautfordringene har gitt aksept til skogens avgjørende rolle for å løse utfordringene. Gjennom økt kunnskap om bruk av fornybare ressurser fra skogen, både til å binde karbon og til å erstatte fosfilske produkter, gis det muligheter til å bruke matjord til matproduksjon og samtidig sørge for energi som reduserer presset på klimaet.

Sjøl om myndighetene her i landet fortsatt er mer i festtalemodus enn i handlingsmodus når det gjelder vilje til å legge til rette for økt bruk av energi fra skogen, tror vi endringens tid også for saktegående politikere nærmer seg. Styret har derfor vedtatt å følge opp vår strategi for varmemarkedet ved å investere i en ny flisterminal på Rudshøgda. Vi har som ambisjon – i konkurranse med andre, å være den foretrukne leverandøren av flis i våre områder. Og vi har alle muligheter til å bli best i dette feltet. Dette i tillegg til eierskap i selskaper som leverer ferdig varme, viser at vi er på god veg til å ta viktige posisjoner i et voksende nytt marked.

Mjøsen hadde en rekordavvirkning i 2007. Det er svært trivelig å registrere så tydelig at våre eiere raskt reagerer på prisoppgang og bedret økonomi. Slik skal ei markedstilpasset næring reagere. Riktignok ser vi nå tegn til et presset trelastmarked i det første halvåret. Denne situasjonen slo også ut negativt i vår sagtømmerpris. Tilstanden i vår økonomi og kjøpekraft tilsier ikke noen dramatiske endringer i aktiviteten og vi forventer relativt gode markeder for året sett under ett. Det blir likevel spennende å se hvor mye psykologien som følge av en urolig verdensøkonomi slår inn i våre markeder.

Hvilke utslag endringene i tømmerprisene fra nyttår vil ha varierer selvsagt hos den enkelte skogeier etter sagtømmerandelen i de bestand som avvirkes. Grovt sett så kan vi imidlertid si det slik at når vi fikk økt prisene på masse- og energivirke, så blir utslagene

i gjennomsnitt for Mjøsens volum små. Jeg har derfor stor tro på at skogeierne ser seg fortsatt tjent med å ha en høy aktivitet i det kommende året.

Ett av flere tiltak for å møte klimautfordringene er å øke skogproduksjonen. Landsskogstakseringens tall viser at vi de siste åra har gjort en altfor dårlig jobb med å ta vare på skogens produksjonspotensial. Taksten viser at vi har kjempestore arealer som ikke er tilfredsstillende forynget og pleiet. Dette kan vi som ei langsiktig og bærekraftig næring ikke leve med. Vi kommer derfor til å sette tungt fokus på plante-

KOMMENTAR ved Even Mengshoel

Foto: Anne Mæhlum

materiale, planting, forynging og ungskogpleie framover. Skal vi lykkes med raskt å få opp aktiviteten et par gir - og det må vi lykkes med, er vi helt avhengig av innsats i alle ledd. Vi bør allerede på kort sikt klare en 50 % økning i aktivitet. Og dette er en givende og morsom aktivitet som en raskt ser resultater fra. I tillegg til økt skogproduksjon som gir økte inntekter, skal vi også ha i mente at et godt drevet skogbruk er det beste

vernet vi har for frihet under ansvar når det gjelder å drive skogbruk som næring. En veldrevet skog er også det klart beste argumentet vi har for å slå tilbake stadige angrep mot eiendomsretten.

Den siste tida har utvidet vokabularet vårt med ord som subprime og resesjon. Alle nyhetskanaler følger børsenes utviklinger i alle verdenshjørner. Utviklingen i den amerikanske og kinesiske økonomien følges tett. Endring er også blitt det viktigste enkeltordet i den amerikanske valgkampen. Også i 2008 vil vi helt sikkert oppleve endringer som er både gode og dårlige. Men en grunnleggende økt etterspørsel etter fiber gjør meg trygg på at vår næring har all grunn til å møte framtida med friskt mot og en offensiv holdning.

Vi vet at det er først i ettertid vi kan se historiens skiftninger. Det er likevel klart at tunge krefter drar endringene i en grønn retning. I moderne tid kan 2008 bli det året - med de grønne næringers perspektiv, som virkelig endret forutsetningene.

Even Mengshoel

Informasjon fra
Mjøsen Skog BA

Redaktør:
Berit Sanness

Grafisk design
og trykk:
Dialecta
Kommunikasjon AS

Redaksjonen
avsluttet:
11.02.2008

Kirkegata 70
Postboks 84
2601 Lillehammer

Telefon: 61 26 30 00
Telefax: 61 25 99 46

E-post:
mjosen@mjosen.no

Internett:
www.mjosen.no

Markedsbildet

- Prisoppgang på massevirke
- Sagtømmerprisene går ned
- Det forventes god avsetning på alle sortimenter i 2008
- Massevirkeprisene er avtalt for 1. halvår
- Sagtømmerprisene er avtalt fram til og med april
- Du bør prioritere å hogge massevirkerike bestand og å tynne

Av Bjørn Næsvold

Trelast / sagtømmer - prisnedgang

Gjennom 2007 har det i hele Europa vært en stor produksjon av trelast. Dette har i sum ført til prisfall på trelast og en lageroppbygging ved sagbrukene. Markedsutviklingen har ført til at sagtømmerprisene går ned med virkning fra januar.

Prisperiode januar til april

I forhold til prisene før årsskiftet går sagtømmer gran ned med 30 – 36 kr/m³, mens sagtømmer furu går ned med 22 – 32 kr/m³. Selv om prisnedgangen oppleves som stor, nevnes at årets sagtømmerpriser ligger 35 - 40 kr/m³ over fjorårets vinterpriser. Det er i dag stor usikkerhet på utviklingen i trelastmarkedet og av den grunn er det i dag ikke mulig å forutse prisutviklingen videre fra mai måned.

Foto: Jon Harby

Massevirke - prisoppgang

Import av massevirke fra Russland til Norden er vesentlig redusert på grunn av økte tollsatser. Dette sammen med økt etterspørsel etter biobrensel i våre naboland fører til et fiberunderskudd i forhold til industrikapasitet. Vi erfarer nå at norsk massevirkepris tilpasser seg et internasjonalt prisnivå på fiber.

Gran

Prisperiode januar – april

I forhold til prisene før årsskiftet øker fersk massevirke gran med 20 kr/m³, mens energi-gran og tørrgran øker med henholdsvis 45 og 25 kr/m³. Sammenlignet med fjorårets massevirkepriser i samme tidsrom har massevirke gran økt med 35 kr/m³, mens energi- og tørrgran har økt med 95 kr/m³.

Prisene på massevirke øker ytterligere med 15 kr/m³ i mai og juni.

Furu

Prisperiode januar – juni

I forhold til prisene før årsskiftet øker massevirke furu med 22 – 23 kr/m³.

Sammenlignet med fjorårets furumassevirkepriser i samme tidsrom er prisen økt med 43 - 44 kr/m³.

Tynningspriser massevirke

For 2008 har Mjøsen et pristillegg på massevirke gran fra tynningsdrifter på 20 kr/m³. Forutsetningen for at en skal få dette pristillegget er at alt virke blir levert som massevirke fra tynningen. En kan med andre ord ikke plukke ut sagtømmer i disse driftene.

For massevirke fra furutynning vil det også være et pristillegg på 20 kr/m³.

Detaljert prisinformasjon får du av din skogbruksleder!

Påminnelse om søknadsplikt ved veibygging

Mjøsen har fått melding om tilfeller der det er foretatt inngrep i forbindelse med bygging /ombygging av skogsveier uten at det er sendt søknad til kommunen på forhånd slik lovverket pålegger. **Det er Forskrift om planlegging og godkjenning av veier for landbruksformål (FOR 1996-12-20 nr 1200) som regulerer dette.**

Av Per Ekre

Formålet med forskriften er å sikre at planlegging og bygging av veier for landbruksformål skjer på en måte som gir landbruksfaglige helhetsløsninger. Det skal samtidig legges vekt på hensynet til miljøverdier knyttet til naturmiljø, landskap, kulturminner og friluftsliv, og andre interesser som blir berørt av veiframføringen.

Forskriften pålegger søknadsplikt for all veibygging. Bygging av nye landbruksveier og ombygging av eksisterende veier kan

ikke iverksettes uten tillatelse fra kommunen. Det er imidlertid unntak for enkle driftsveier der avviket (skjæring/fylling) fra opprinnelig terrengnivå er mindre enn 1 meter. Disse er fritatt fra søknadsplikten. Hele forskriften kan leses på Lovdata på internett.

Som sertifisert leverandør av virke forutsetter Mjøsen at våre leverandører følger gjeldende lovverk. Vi ber derfor alle våre leverandører om å ta hensyn til dette i de tilfeller der det er relevant.

Valgte frivillig vern

Den 21. desember 2007 vedtok Regjeringen å verne tre skogområder i Lillehammer – Øyer-området. Frivillig vern-prosesser førte fram og resulterte i Gardfestaugen-Gavåsen naturreservat, Slåseterlia naturreservat og Flokoa naturreservat. –Det har vært en lang ferd, men vi er godt fornøyd med den avsluttende prosessen, sier Jon Granheim, styreleder i Øyer Almanning. –Makeskifte var en forutsetning for at vi fant løsninger i Flokoa, forteller Hans Bernhard Jahren, Fåberg.

Av Berit Sanness

Vernehistorien til de nye naturreservatene går tilbake til 90-tallet. Det første forslaget om tvangsvern dukket opp i 1996. Gavåsen ble foreslått vernet. Styret i Øyer Almanning var lite fornøyd med det. Allmenningen foreslo å frigi Gavåsen og frede Gardfestaugen i stedet.

–Hos Fylkesmannen oppfattet vi at vi hadde en viss aksept for denne løsningen. Enden på visen ble at det ikke ble plass til Gardfestaugen innenfor daværende ramme for barskogvern, forteller styreleder Jon Granheim i Øyer Almanning. Seinere har myndighetene vedtatt å øke fredingsomfanget i Norge. Det satte områdene i Øyer Almanning på dagsorden igjen.

Krav om forvaltningsplan

Levende Skog Standarden krever at det skal utarbeides forvaltningsplan for drift i alle områder som har havnet på bruttolista for mulig vern. Allmenningsbestyrer Per Magne Bryhn forteller at biolog Reidar Haugan gjennomgikk Gardfestaugen og Gavåsen. Haugans registrering definerte i praksis hele området som et BVO-område som i svært liten grad kunne hogges. –Vi la da hele området i bero i påvente av alternative løsninger, sier allmenningsbestyreren.

Tvangsvern avverget

–Etter at Skogeierforbundet lanserte ideen om frivillig vern som ny strategi for barskogvern, konkluderte styret i Øyer Almanning med at dette kunne være veien å gå for oss. Vi opplevde imidlertid et forsøk på tvangsvern fra sentrale miljøvernmyndigheter så seint som i 2004. Statskog eier grunnen vår og hadde spilt inn vern i vårt område uten vår støtte. Ettersom skogen i området drives av Øyer Almanning, tok vi affære. Ved hjelp av Landbruksdepartementet, Skogeierforbundet og Allmenningsforbundet kom vi oss heldigvis løs fra denne floken før jul i 2004, sier styreleder Jon Granheim. Deretter gikk det slag i slag.

Reelle forhandlinger

Den frivillige verneprosessen startet i 2005. –Ordningen innebar at allmenningen hadde reelle valgmuligheter. Vi hadde to møter

med Fylkesmannen der både omfanget av et eventuelt vern og vernebestemmelsene ble drøftet. Etter hvert ble tre alternativer lagt på bordet til Øyer Almanning. –Vi var i en reell forhandlingsposisjon og vi opplevde at vi hadde et reelt valg. Resultatet ble at vi gikk for det største verneomfanget, forteller Jon Granheim.

Styrelederen kommenterer dialogen med Fylkesmannen i Oppland som ryddig og grei. –Kolbjørn Hoff i miljøvernavdeling opplevde vi som en konstruktiv bidragsyter i prosessen. For å kvalitetssikre arbeidet trakk vi også inn fjelloppsynsmannen, mens Mjøsen utførte takstarbeidet, sier styreleder Jon Granheim.

En krevende prosess i Flokoa

Hans Bernhard Jahren representerer én av eiendommene som er berørt av Flokoa naturreservat. Han forteller at det hele startet med Miljøregistreringer i Skog (MiS) i år 2003. Registreringene avdekket relativt store verneverdier i området. Enkelte av grunneierne i området ble sterkt berørt av MiS-registreringene. –Etter sterkt påtrykk fra

Fåberg Skogeierlag innførte Mjøsen en erstatningsordning slik at enkeltskogeiere som ble spesielt hardt rammet, fikk en kompensasjon av Mjøsen. Det var et viktig grep for å komme videre i prosessen, sier Hans Bernhard Jahren.

–Makeskiftet med kommuneskog var avgjørende for at vi kom fram til en løsning som kunne aksepteres. I tillegg måtte vi også igjennom en prosess med innbyrdes skifte for å få hensiktsmessige teiger. Det involverte også tredje person, sier Hans Bernhard Jahren.

Etter at makeskiftet kom på plass forelå det et konkret forslag som kunne presenteres for Fylkesmannen. –Den videre prosessen med miljøvernmyndighetene gikk ryddig for seg, forteller Jahren. Enden på visen ble Flokoa naturreservat.

Makeskifte ga løsningen

Det var en lang og meget krevende prosess for å komme fram til Flokoa naturreservat. –Jeg vil berømme skogsjef Ole Vestad i Mjøsen for stor tålmodighet og innsatsvilje for å hjelpe grunneierne til å komme fram

Styreleder Jon Granheim i Øyer Almanning har gode erfaringer med frivillig vern. –Forutsetningen er at begge parter er oppriktig interessert i å finne løsninger, sier Granheim. Her er han avbildet på en styrebefaring sammen med Ottar Moe (t.v.) og Roar Gillebo (t.h.).

Foto: Erik A. Dahl

til en løsning vi kunne leve med, sier Hans Bernhard Jahren. Han forteller at alle skogeierne ønsket erstatningsskog framfor penger. Det lot seg gjøre i de fleste tilfellene takket være at Lillehammer kommune avga makeskiftearealer fra kommuneskogen.

Det var Mjøsen som tok initiativet overfor kommunen. -Det var naturlig å henvende seg til Lillehammer kommune fordi kommuneskogen har teiger som ligger inntil flere av de berørte eiendommene. I møter, først med rådmannen og senere med ordfører, fikk vi positiv respons. Det samme var

Hans Bernhard Jahren mener makeskiftet var avgjørende for at man kom fram til en løsning for Flokoa naturreservat. Det ble også gjennomført en prosess med innbyrdes skifte for å få hensiktsmessige teiger.

tilfelle da saken ble behandlet i formannskap og kommunestyre, sier Ole Vestad.

Ros fra Fylkesmannen

–I alle prosessene har både grunneierne og Fylkesmannen lagt vekt på å være løsningsorienterte. Det har gitt resultater som vi er godt fornøyd med, sier Kolbjørn Hoff hos Fylkesmannens miljøvernavdeling. Hoff framhever dessuten at innsatsen til Mjøsen Skog var avgjørende for at man kom fram til en løsning for Flokoa.

Frivillig vern - en forutsetning

Verneprosessene i Lillehammer – Øyer-området er gjennomført som en del av arbeidet med frivillig vern, hvor skogeiere tilbyr skogarealer for vern. Før vernevedtaket skjer, underskriver den enkelte skogeier en avtale om vern. Vernevedtaket innebærer generelt at det ikke kan drives skogbruk i de vernede områdene. Annen bruk som for eksempel utmarksbeite, jakt, fiske og friluftsliv vil i stor grad kunne fortsette som tidligere. For hvert naturreservat er det fastsatt egen forskrift.

Tre naturreservater

Gardfestaugen-Gravåsen naturreservat er på hele 5980 dekar og ligger i Øyer kommuner. Dette naturreservatet ligger i sin helhet i Øyer Almanning. Slåseterlia naturreservat dekker 1660 dekar skog og ligger i både Øyer og Lillehammer kommune. Også her er det Øyer Almanning som har avgitt det meste av arealet. I tillegg er Oppland fylkeskommune berørt ved at en mindre del av Storhove skog inngår. Begge naturreservater karakteriseres av gammel fjellgranskog. Artsmangfoldet er preget av flere truede sopp- og lavarter samt forekomster av urskognær granskog.

Flokoa naturreservat er på 254 dekar. Naturreservatet ligger i Lillehammer kommune. Det er en bekkeløft hvor skogen har en særpreget fuktighetskrevende lavflora. Åtte grunneiere er berørt.

Trillemarka – en skikkelig nedtur

Rett etter nyttår vedtok Regjeringen å frede nærmere 150.000 dekar i Trillemarka - Rollag Østfjell. – Svært skuffende, sier styreleder Even Mengshoel.

Etter en omfattende frivillig vern-prosess hadde grunneierne i området akseptert et felles forslag fra tre berørte kommuner om å frede omkring 100.000 dekar. Skuffelsen var derfor stor da Regjeringen valgte tvangsvern framfor frivillighet. – Regjeringens vedtak er en skikkelig nedtur. Mjøsen mener frivillig vern er eneste farbare vei å gå og er svært skuffet over at Regjeringen ikke tok i mot lokalsamfunnets utstrakte hånd, sier styreleder Even Mengshoel i Mjøsen Skog.

Oversikt over nye medarbeidere

Laila Haugen Wik –

ny økonomi- og finanssjef

Siviløkonom Laila Haugen Wik (33) er ansatt som ny økonomi- og finanssjef i Mjøsen Skog. Haugen Wik er født i Kvam og bor i dag på Biri. Hun har tidligere arbeidet i AGA AS, Norge og i AGA, North Europe, og kommer nå fra stillingen som økonomidirektør ved Madshus AS. Den nye økonomi- og finanssjefen i Mjøsen har derved både en sterk faglig bakgrunn som økonom og har industriell erfaring fra andre bransjer. Laila Haugen Kvam vil tiltre stillingen 1. april 2008.

Ny ved sentralbord/resepsjon

Den 18. februar 2008 tiltrer Unni Snilsberg (50), Lillehammer, som ny medarbeider ved sentralbord/resepsjon i Mjøsen Skog. Snilsberg har fra 2006 vært ansatt som produksjonsarbeider ved Gausdal Bruvoll BA. Hun har tidligere arbeidet i 3 år som saksbehandler ved Lunner Trygdekantor og i 16 år med produksjon og kalkylearbeid ved Gran Tre ANS. Margit Brukstuen, som har betjent Mjøsens sentralbord i snart 22 år, går over i ny stilling i distrikts-tjenesten.

Økt aktivitet i Gudbrandsdalen

Ronny Hagen (30), Vinstra, begynte den 1. februar som prosjektleder for "Økt aktivitet i Gudbrandsdalen". Han kommer fra stillingen som prosjektleder for "Entreprenørskap innen bioenergi" hos Fylkesmannen i Oppland. Ronny Hagen vil ha kontorsted på Vinstra og drive oppsøkende virksomhet mot skogeierne fra Ringebu og nordover. Han treffes på mobil 907 38 214 eller e-post rha@mjoseno

Som vi sår skal våre barn høste

For aktive skogeiere er det en selvfølge å sørge for ny foryngelse etter hogst. Men statistikken viser at noen skogeiere nå er i ferd med å forsømme ansvaret for ny foryngelse. Denne trenden må stoppes!

Av Helge Braastad

Foto: Lissa Braastad

Helge Braastad var skogeier i Gjøvik (1987-1999) og fagsjef ved SKI. Før den tid var han forskningssjef ved Norsk institutt for skogforskning og i en tid professor ved HIG.

Norske skogeiere kan med rette skryte av at vi har tatt godt vare på skogen i Norge. Med grunnlag i landskogsringene, skogforsk-

ningen og skoglovene har vi høstet mye verdifullt tømmer, samtidig som vi har økt skogens ressurser. I våre ungskoger og i de hogstmodne bestand står det i dag et større treantall og et større volum per daa enn i tidligere tider, fordi vi har sluttet med plukkhogst og bledning, og fordi vi har sørget for ny foryngelse. I dag kan vi glede oss over store arealer med tette plantinger av høy kvalitet og ikke minst fryde oss over de store arealer med tette bestand etter frøtrestillinger i furuskog.

Ansvar for ny skog - en selvfølge

For aktive skogeiere, som tror at skogbruk er en lønnsom næring, er det fortsatt en selvfølge å sørge for at foryngelsen etableres der en høster. Men statistikken viser at noen skogeiere nå er i ferd med å redusere den innsatsen som sikrer den nye foryngelsen. Denne trenden må stoppes!

Når nye bestand skal etableres kan vi satse på naturlig foryngelse med eller uten markberedning, eller vi kan plante med eller uten markberedning. For å kunne velge den rette foryngelsesmåten må en ta hensyn til bonitet, vegetasjonstype og feltets beliggenhet, høyde over havet og de driftstekniske forhold, som bratthet og framkommelighet.

Naturlig foryngelse eller planting?

Naturlig foryngelse skal benyttes, men bør primært velges på de laveste boniteter og på de fattigste vegetasjonstyper. Naturlig foryngelse, særlig etter markberedning, gir ofte gode resultater, men feltet må kontrolleres for å se om planter etableres innen rimelig tid. Når det mislykkes må en plante.

Planting er det riktige valg på de midlere og gode boniteter og på de kraftigste vegetasjonstyper. Planting etter markberedning letter arbeidet og sikrer tilslaget. Det er nødvendig å følge opp foryngelsesfeltene med kontroll og supplering. Ugraskontroll hindrer at kulturplanter ødelegges av uønsket vegetasjon.

Ungskogpleie – en god investering

Med ungskogpleie regulerer vi tettheten og fristiller de beste trærne av de beste treslagene. Ungskogpleie er meget viktig i tette foryngelser av lauvtrær. Vi velger mellom treslagene, bestemmer tettheten og legger grunnlaget for et flott lauvtrebestand. Ungskogpleien tar vare på den investeringen vi la ned i foryngelsen. En motorryddesag i armene på en dyktig fagarbeider er alltid en meget god investering.

Skogeiers beslutning

Kunnskapene om foryngelse av skog er gode og plantematerialet er blitt bedre. Etter hvert blir det færre skogeiere som selv planter i egen skog, og det har mange årsaker. Men skogeierens initiativ og beslutning er like viktig som før. Alle typer eiere må innse at det skal etableres foryngelse der tømmeret er høstet. Den administrasjonsaktive skogeieren kan benytte kvalifiserte konsulenter når de velger foryngelsesmåte. De kan benytte fagarbeidere i skogbruk eller entreprenører som utfører markberedning, planting og ungskogpleie, og plantemaskinen er på tur inn i norsk skogbruk.

Et fantastisk og verdifullt råstoff

Skogbruksnæringen tar vare på det biologiske mangfoldet, den er en samarbeidspartner i klimapolitikken og produserer et fornybart og fantastisk verdifullt råstoff. Derfor er det viktig for private skogeiers rykte, at vi fortsetter det skogbruk vi har drevet. Skogeiere som sørger for god foryngelse, er ambassadører som viser opposisjonen at skogbruk er en langsiktig, verdifull næring som landet bør sette pris på.

La oss fortsatt drive et skogbruk som både nåtiden og fremtiden vil glede seg over og takke oss for.

La oss få klar beskjed fra den politiske ledelse at de støtter oss i denne bestrebelse.

Skogfondet – bruk det!

Vi har bak oss et år med økte tømmerpriser og stor avvirkning, og dermed som oftest større beløp inn i skogeiers skogfond. Mer enn noen gang er det derfor viktig å få satt disse pengene "i arbeid".

Av Einar Moe

Vi er nå godt inne i det andre året med gunstigere regler for bruk av skogfond – tidligere skogavgift. Som kjent gikk for-

bedringene av regelverket særlig på to ting:
1) Skogfond kan brukes på flere formål i skogen. Blant annet kom bygging, ombygging og opprusting av skogsveier inn.

2) Skogfondsmidler utbetalt til de formål som forskriften tillater gir 85 % skattefordel.

Norsk standard for skogsdrift

I 2007 ble det satt ned en gruppe som representerte de aller fleste innen norsk skogbruk som har med utførelse av skogsdrifter i Norge. Hensikten med dette var at det skulle lages en standard som skulle beskrive hvordan en skogsdrift skal utføres, alt fra selve utførelsen av hogst og kjøring til for og etterarbeider for ei skogsdrift. Dette kan så ligge til grunn ved en avtaleinngåelse mellom en skogeier og en entreprenør når det skal skrives en avtale om ei skogsdrift.

De som er representert i denne gruppa er Energibedriftenes landsforening, Fellesforbundet, Maskinentreprenørenes Forbund, Norges Skogeierforbund, Norsk Institutt for skog og landskap, Norskog og SB skog. Standard Norge er firmaet som har hovedansvaret for arbeidet og de har enerett på å fastsette og utgi Norsk Standard og er det norske medlemmet av GEN og ISO. (www.Standard.no)

Hvorfor en standard?

Mange skogeiere og entreprenører kan ha problemer med å se betydningen av dette arbeidet. Begrunnelsen er som oftest at avtalte skogsdrifter likevel går så bra at dette vil bare føre til unødig merarbeid. Dette er jo også sant i de aller fleste tilfeller, men jeg mener det vil være et stort skritt i riktig retning når det gjelder å modernisere en næring som norsk skogbruk dersom partene kan operere ut fra standard vilkår for tjenesten. Det ligger standarder til grunn i nesten alle andre næringer; hvor store skal kjøleskapet, vaskemaskinen eller døra di være. Og ikke minst hva skal være med i en avtale hvis du skal ha utført et anleggsarbeid. (NS 8406).

Det er jo et anbefalt krav i dag at det skal foreligge en skriftlig avtale med entreprenør når det utføres skogsdrift. Og jeg kan ikke med min beste vilje se noen argumenter for at det ikke skal kunne skrives en avtale selv med min beste kompis. Det er jo bare hvis det skulle oppstå uenighet denne avtalen virkelig kan bli verdifull. Ligger det

en standard kontrakt/avtale i bunn så vil hele arbeidet med dette bli enkelt og raskt, da er det bare å få med spesielle ting for den enkelte drift. Av alle de skogeiere jeg har pratet med som skal "sette" bort en skogsdrift, så er det ingen som ser forskjell i hva som skal avtales etter hvilke entreprenør de setter bort arbeidet til. Alt som avtales skal utføres på samme måte vedrørende den enkelte skogsdrift enten entreprenøren er et andelslag, en enkeltstående entreprenør, SB skog eller for eksempel et utenlandsk firma."

Avtalens innhold

Når det gjelder hva som kan avtales i forbindelse med en skogsdrift så er det mange ting utover det å hogge og kjøre fram tømmeret i det enkelte bestandlområdet. Alle ting rundt naboforhold, velteplasser, bilveger, kapping og sortering av tømmeret, gjenstående skog, kjøreskader og mange andre ting må også være avklart. Ikke minst det som kan registreres og leveres i etterkant av en skogsdrift må være avtalt for den enkelte drift. Mange av dagens hogstmaskiner er utstyrt med avansert datautstyr som kan registrere skoglige data og miljødokumentasjon på lik linje med det som kan bestilles via for eksempel ett skogplanleggings selskap. Maskinene kan selvfølgelig også registrere informasjon om hva de til enhver tid produserer av skogsvirke. Dette er data som den enkelte utførende entreprenør selvsagt må ta vare på som en dokumentasjon på sitt fakturagrunnlag. Han må også dokumentere riktigheten av sine målinger og da kan rutiner på kalibreringskontroller på måleutstyr inngå. Produksjonsdata må derfor inngå i den grad det er avtalt eller nødvendig for oppgjøret for hele eller deler av en skogsdrift.

Produksjonsdata

Det er viktig å merke seg at det er enighet om at produksjons data ikke er direkte sammenlignbart med noen konkrete filer produsert i hogstmaskinen. Produksjonsdata

for den enkelte skogsdrift vil i mange tilfeller også inneholde opplysninger om volum som blir manuelt hogd og målt med andre avtalte målemetoder for eksempel FMB (lassmåling). Ut fra avtalte om den enkelte skogsdrift så vil det være den enkelte skogeier som må bestemme hvilke data som det skal gjøres avtale om. Ut fra dette vil det være riktig at en norsk standard tar høyde for at data produsert av en entreprenør under ei skogsdrift ikke kan utleveres til tredjepart uten avtale om det. Det vil jo være innlysende etter min mening at det er skogeieren som må bestemme hva som skal registreres av for eksempel ved, miljøelementer eller andre ting og hvor de skal kunne utleveres.

Kommer på høring

Arbeidet med Norsk Standard ble i ett av de siste numre av Norsk Skogbruk helt feilaktig framstilt omtrent som at det var en part som skulle vinne over en annen i dette arbeidet. Det var skrevet av en journalist i helt "Se og Hør" stil og inneholdt flere ting som vil virke forstyrrende på folks oppfatning av hva en Standard er. Jeg håper at det jeg nå har skrevet virker litt opplysende til skogeiere og at dere reflekterer litt over dette før arbeidet kommer så langt at det blir lagt ut på en nasjonal høring. Jeg mener også at straks standarden foreligger må skogeierforbundet sende denne ut på høring til andelslagenes styrer. Jeg er sikker på at en god norsk standard for skogsdrift vil være en styrke for alle parter, også for den enkelte skogeier når vedkommende skal sette bort en skogsdrift enten det er til andelslaget eller til andre.

Johannes Bergum fra Mjøsen BA representerte på siste møte og kom med flere konstruktive innspill. Jeg vil være takknemlig om noen av dere har synspunkter på dette arbeidet da jeg sitter i denne gruppa som MEF's representant!

Eidsvoll, 13.1.08
Ole Randin Klokkerengen

Selv om dette med veibygging kanskje har fått mest oppmerksomhet, er det grunn til å understreke at skogfondets hovedformål fortsatt må være skogkulturtiltak, så vel planlegging som gjennomføring og administrasjon.

Utallige regnestykker har vist hvor god betaling skogeier egentlig har for å få satt skogfondspengene sine inn i skogkulturtiltak. Dette må være noe av det mest konstruktive som ligger i Skatteloven – en sti-

mulans som monner, og som skaper verdier i et langsiktig, miljøriktig perspektiv!

Det er i skogbruket som i annen næringsvirksomhet at det er i gode tider vi må investere og handle langsiktig. Dessuten er både skogfundsregler og skatteregler politisk bestemt – bestemmelser som varer til det blir bestemt noe annet...

Oppfordringen til våre andelseiere er derfor
1) Sett deg ned med din skogbruksplan og

din skogfondsutskrift – gjerne sammen med skogbrukslederen din – og lag en plan for bruk av midlene i 2008 og 2009.

- 2) Prioriter tiltak i skogen basert på skogfondsmidler framfor andre gjøremål på eiendommen som gir mindre avkastning.
- 3) Gled deg etterpå over å ha gjort en innsats for dine etterkommere, for klimaet og for egen lommebok.

Sett fra kvinnesynspunkt

Kjersti Solberg
– styremedlem i Mjøsen Skog

Hvorfor/hvorfor ikke?

Hvorfor skal jeg gå på årsmøte i skogeierlaget – hvorfor skal jeg ikke gjøre det?

Svar: ?

Hvorfor skal mannen min gå – hvorfor ikke jeg? (Hvis du er mann – hvorfor skal du gå – og ikke din kvinne?) Hvorfor ikke begge?

Svar: ?

Hvorfor skal jeg være med å påvirke – hvorfor vil jeg ikke være med å bestemme?

Svar: Du er vel andelseier i Mjøsen Skog – det er dine penger – det er din skog...

Hvorfor ønsker Mjøsen Skog både kvinner og menn i sine skogeierlagsstyrene?

Svar: Vi tror alle skogeierlagsstyrene når flere og gjør en bedre jobb med begge kjønn i styrene. *Kvinner eier skog, menn eier skog. JA TAKK – BEGGE DELER!*

Hvorfor har Mjøsen Skog lagd et 2-årig kvinneprosjekt?

Svar: Vi ønsker at flere kvinnelige andelseiere skal engasjere seg i skogen sin.

Vi ønsker flere kvinnelige tillitsvalgte.

Vi ønsker at det skal bli like mange kvinner som menn på arrangementer, kurs og lignende – det er et stykke fram...

Hvorfor kan ikke jeg svi grøten, når Wergelandsveien?

Svar: Humor, vi lærer av våre feil (vi gjør ikke flere feil enn gutta), Henrik kunne vært 200 år – tenk nytt!

Ting Tar Tid – men det får da være grenser.

Håper vi ses!

Oversikt over lokale årsmøter

Møt opp på skogeierlagets årsmøte! Her treffer du mange av dine viktigste støttespillere i det lokale skogbruket – lokale tillitsvalgte, representanter fra Mjøsens styre og skogbrukslederen.

Skogeierlag	Møtested	Dato	KI
Lesja	Lora grendehus	Tirsdag 4. mars	19.30
Dovre	Toftemo Turiststasjon	Tirsdag 11. mars	19.00
Skjåk og Lom	Skjåk Turistheim	Mandag 10. mars	19.30
Vågå	Vågå Hotell	Torsdag 13. mars	19.00
Sel	Grand Gjestegård	Onsdag 12. mars	19.30
Heidal	Søre Harildstad Gård	Torsdag 6. mars	19.00
Fron	Dale-Gudbrands Gard	Tirsdag 11. mars	19.00
Ringebu-Fåvang	Kvitfjell Pub & Pizza (Tromsvang)	Onsdag 12. mars	19.00
Øyer-Tretten	Skarsmoen Gård	Onsdag 5. mars	19.30
Østre og Vestre Gausdal	Bødal bygdahus	Torsdag 6. mars	19.00
Fåberg	Veslesalen, Jorekstad	Tirsdag 11. mars	19.00
Biri	Krageberg Gård	Tirsdag 4. mars	19.00
Gjøvik	Tabor, Snertingdalen	Onsdag 12. mars	19.00
Østre Toten	Gran Gård	Onsdag 5. mars	19.00
Vestre Toten	Aas kommunelokale, Bøverbru	Torsdag 6. mars	19.00
Brøttum	Strandhytta	Onsdag 5. mars	19.00
Ringsaker og Veldre	Tingvang	Torsdag 6. mars	19.00
Nes	Bjørkvang	Torsdag 13. mars	19.00
Furnes	Rica Olrud Hotel	Mandag 10. mars	19.30
Vang og Løten	Nashoug Gård	Onsdag 12. mars	19.00
Stange	Egerom, Vallset	Torsdag 11. mars	19.00
Feiring	Feiring Kommunelokale	Fredag 7. mars	19.00
Eidsvoll	Gamle Nebbenes kafeteria	Onsdag 12. mars	19.00

Juridisk rådgivning

Mjøsen Skog har inngått avtale med Advokatfirmaet Thallaug fra Lillehammer om juridisk rådgivning for våre andelseiere. Mjøsen Skog tilbyr sine andelseiere en time gratis juridisk rådgivning.

Vi kan tilby juridisk rådgivning å følgende dager:

Torsdag 27. mars

Mandag 28. april

Mandag 26. mai

For bestilling av time eller andre forespørsler ring Mjøsens sentralbord på 61 26 30 00 eller send epost til mjosen@mjosen.no

